

γράφην, καὶ παρεμβάλλοντα ἐπισύδρια ποτὲ μὲν διόλου ποτὲ δὲ χαλαρῶς συνδεόμενα πρὸς τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν, βέβαιον ὅμως ὅτι ὁ Ἕλλην κωμῳδὸς μετέβαλε κατὰ τέχνην ὅ,τι μετέβαλεν.

Ὁ Ἐξηνταβελόνης χρησιμεύει καὶ ἀντὶ διδασκαλίας πρὸς τοὺς μεταφράζοντας, οἱ τινες σήμερον δὲν εἶναι εὐάριθμοι, καθόσον ἐπιπολάζει ἡ ἰδέα ὅτι ἡ μετάφρασις εἶναι ἔργον εὐκόλον, ἴδιον τοῦ τυχόντος. Τὸ καθ' ἡμᾶς ὅμως, καὶ τὸ κατὰ τὸν Κοραῖν, τὸν διδάσκαλον καὶ τῶν κριττόνων ἡμῶν, ἡ μετάφρασις εἶναι δυσκολωτέρα καὶ τῆς συγγραφῆς. Ὁ ἐπιχειρῶν νὰ συγγράψῃ ἐρμηνεύει ἀπλῶς τὰς ἰδίας ἐννοίας ὅπως συνέλαβεν αὐτὰς, ἐξεικονίζων τὸν ἐνδιάθετον λόγον διὰ τῶν χρωμάτων ἃ τινὰ νομίζει ἐπιτήδεια νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν ἐξωτερικῶς· ἀλλὰ καὶ ὁ μεταφραστὴς τοῦτ' αὐτὸ ὀφείλει νὰ πράττῃ· πρέπει νὰ ἐμβρατεύῃ καλῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως, νὰ κερπῶται ἢ μᾶλλον νὰ ἐκπορθῇ τὰς ἰδέας τούτου, καὶ ἐκπορθῶν νὰ σκέπτεται πῶς προσφυέστερον νὰ ἐρμηνεύσῃ αὐτὰς, τηρῶν ἀλώβητον τὴν ἐννοίαν ἅμα δὲ καὶ τὸν ὅλον χαρακτῆρα τοῦ πρωτοτύπου, ὃ ἐστὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν προκειμένων εἰς ἐρμηνεῖαν ἰδεῶν· πρέπει ἐνὶ λόγῳ νὰ μετεγγέῃ εἰς τὴν δευτέραν γλῶσσαν οὐ μόνον τὸν νοῦν ἀλλὰ καὶ τὴν καρδίαν τοῦ συγγραφέως.

Οὕτω μετέφρασεν ὁ Οἰκονόμος καὶ διὰ τοῦτο ζῇ καὶ θέλει ζήσῃ ὁ Ἐξηνταβελόνης¹⁾.

Ὁ Οἰκονόμος, φύσει ῥήτωρ, τὴν φυσικὴν ταύτην ἀρετὴν ἀνέπτυξε καὶ ἐμεγάλυνε διὰ συντόνου μελέτης τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· διὸ ὁ λόγος αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὰς ἀπλᾶς ἐπιστολάς, ἔχει τὸ ἐμφαντικὸν καὶ εὐγλωττον καὶ εὐπετὲς τῆς ῥητορείας. Ἐγραψε δὲ καὶ τὴν ἀρχαίαν μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ χάριτος, ὡς μαρτυρεῖ ἰδίως ἡ ἐν σελίδι 455 εὐχριστήριος ἐπιστολή, ἣ τις ἀνεθυμίζει ἡμῖν τὸ γλαφυρὸν ὕφος τοῦ σοφοῦ τῆς Ἰπατίας μαθητοῦ καὶ Ἐπισκόπου Κυρήνης.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἐκδότην ἐφείλομεν ν' ἀποτείνωμεν λόγους εὐγνωμοσύνης, διότι πολλὰ τῶν ἐν τῷ κειμένῳ διελεύκαντε διὰ μακρῶν προλεγομένων καὶ σχολίων, ὧν ἄνευ οὐκ ὀλίγα ἤθελον μείναι σκοτεινὰ τοῖς μεταγενεστέροις.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΟ ΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΝΑΓΑΓΟΥ.

ὦ, πῶς βοᾷ ἡ θάλασσα! τὰ κύματα παφλάζουν,
Νεφέλαι μαύραι, πένθιμοι τὸν οὐρανὸν σκεπάζουν·

¹⁾ Ἀνάγνωθι καὶ ὅσα περὶ Ἐξηνταβελόνου ἐγγράψαμεν τὸ 1858 ἐν Παγδ. τόμ. Η' σελ. 510.

Πρὸς χώρας ἐξεκίνησα ἀγνώστους τάλας κλαίων. . .
Πατρίς μου, φίλοι, συγγενεῖς, δὲν θὰ σᾶς ἴδω πλέον!

Δὲν θὰ σᾶς ἴδω! Δυστυχῆς εἰς πέλαγος πλανῶμαι,
Ἀπελπισίας κύκλῳ μου συντρίμματα θεῶμαι·
Βορρᾶς λυσσώδης μαίνεται, ἡ θάλασσα ὀγκοῦται,
Τὸ σκάφος προσβαλλόμενον βυθίζεται καὶ ὑφούται.

Ἀναστατοῦσα θύελλα! Ἀπαίσια τὰ περίξ·
Νοκτὸς ἀγρίως ἐπὶ πᾶν ἀπλοῦται μαύρη πτέρυξ.
Μόνον ἐνίστ' ἀστραπὴ τὰ σκότῃ διασχίζει
Καί, φρικαλέαν, πρὸς στιγμὴν τὴν θέσιν μου φωτίζει.

Κρότοι, βοαὶ καὶ πάταγοι κυμάτων ὀργισμένων, —
Τριγμοὶ ἱσοῦ προσκλίνοντος, σανίδων θλιβομένων, —
Πάλη στοιχείων τρομερὰ, σφοδρὰ, ἀγωνιώδης, —
Ὁ οὐρανὸς μου ἀσπλαγχχνος, ὁ πόντος μανιώδης!

Ἀκάτιον, θὰ συντριβῇς, μικρὸν θ' ἀνθέξῃς μόνον,
Καὶ θρύμματά σου κλαυθμηρὰ ἐν συστραφαῖς κλυδῶ-
θὰ φθάσωσιν ἀλίπλαγκτα εἰς μίαν παραλίαν... [νων
Ἐμοῦ πλὴν μοῖρα μνημα ἐν ἰδῶ εἰς τὴν σκοτίαν.

Ἀπελπισία! Θάνατος ἰδῶ μὲ περιμένει·
Ἰδοὺ ἰδῶ τὸ τέρμα σου! φωνάζει ἡ Εἰμαρμένη·
Πλὴν, ἂν ἐγράψῃ σήμερον ὁ βίος μου νὰ λήξῃ,
Τὴν μελαντέραν ὄψιν τῆς ἡ θάλασσ' ἄς μοι δείξῃ.

ὦς ὑψικόρυφα βουνὰ, ὦ κύματ', ὑψώθητε,
Στρεφόμενα, ὠθούμενα, ἀγρίως προχωρεῖτε,
Καὶ σὺ, ὦ νύξ παμμέλαινα, ὡς τοῦ παντός ὑστάτη,
Γενοῦ τοῦ ἄδου ἀδελφῇ, γενοῦ φοβερωτάτη!

Πνέε, βορρᾶ, καὶ δίωκε τὰ νέφη σου τὰ μαῦρα,
Κύλιε καὶ σὺ, θάλασσα, τὰ κύματά σου λάδρα,
Καὶ κτύπα τὸ ἀκάτιον κατὰ φρικτῶν σκοπέλων,
Πρὶν σ' ἡσυχάσῃ αὖριον ὁ φοῖβος ἀνατέλλων!

Ἐντὸς ἀδύσσου σκοτεινῆς, ἐντὸς ὑγρᾶς ἀγκάλης,
Ἄς εὖρῃ τέλος, ἔρμαιον παθῶν ἀνεμοζάλης,
Ὁ ποιητὴς ὁ δύστηνος τὸ φῶς παντοῦ ζητήσας,
Καὶ μάτην πνεῦμα καὶ ψυχὴν ἀφθόνως διαχύσας!

ΚΑΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΗΑΖΟΓΛΟΥΣ.

Εἰς ἀποχαιρετισμὸς πρὸς τὴν ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ.

Ἐν . . . Γ . . . τῇ . . . 186 . . .

ὦ γῆ τῶν ἰδεῶν ἀγαπητή μοι! . .
ὦ Γερμανία, χαῖρε! . . τελευταῖον
Τὴν σήμερον σὲ βλέπω ἴσως . . οἶμαι!
Τίς οἶδεν, ἂν θὰ σ' ἐπανίδω πλέον; . .

Λαμπροί της χαίρετε πεπαιδευμένοι!
Τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλοσοφίας,
Ποιήσεώς τε καὶ καλλιτεχνίας
ἱεροφάνται ἐνθουσιασμένοι!

Λαέ της, χαῖρε! τῶν λαῶν ἐν γένει
Ἀπόστολ' ἐκ Θεοῦ γιγαντίαε!
Αἱ τόσα ἔθνη σώζουσαι ἰδέαι
Εἰν' ἐντολή σου . . . ἔργον . . . εἰμαρμένη!

Τὸ ἔργον σου ἄ; ἐξακολουθήσῃ,
Οὐ τέως καὶ κατ' ὥρθωσας πολὺ. . .
Ἄς σ' εὐλογήσῃ δὲ καὶ ἐνισχύσῃ
Πρὸς τέλεσιν ἡ τοῦ Θεοῦ βουλή!

Φ. Α. Ο.

ΠΑΡΑΘΟΡΑ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔ. ΕΝ ΔΑΚΙΑ. Καθ' ἔπασαν τὴν Ῥωμανίαν ὑπάρχουσι α) 407 προκαταρκτικὰ δημοτικὰ σχολεῖα, 1734 συνήθη δημοτικὰ, ἔχοντα 2093 διδασκάλους, 48 διδασκαλίσσαι καὶ 60,404 μαθητὰς, ἐν οἷς 38,000 κοράσια.

β) 129 προκαταρκτικὰ ἀστυκὰ, 403 παρθενωγεῖα, ἔχοντα 391 διδασκάλους, 243 διδασκαλίσσαι καὶ 27,247 μαθητὰς, ἐν οἷς 7613 κοράσια.

γ) 2 διδασκαλεῖα, ἔχοντα 20 διδασκάλους καὶ 467 μαθητὰς.

δ) 3 κεντρικὰ παρθενωγεῖα μετὰ παιδαγωγείων καὶ 3 παιδαγωγεῖα κορασίων, ἔχοντα 25 καθηγητὰς, 16 διδασκαλίσσαι καὶ 450 μαθητρίαι, ὧν 180 ὑπότροφοι.

ε) 2 ἐμπορικὰ σχολεῖα, ἔχοντα 17 καθηγητὰς καὶ 187 μαθητὰς.

ς) 2 σχολεῖα τεχνοδιδασκτικὰ τῶν δήμων ἔχοντα 4 καθηγητὰς καὶ 49 μαθητὰς.

ζ) 1 κεντρικὸν σχολεῖον τῶν ἀρρένων ἐν Βαλγραδίῳ μετὰ 15 καθηγητῶν καὶ 175 μαθητῶν.

η) 15 γυμνάσια, ἔχοντα 86 καθηγητὰς καὶ 979 μαθητὰς· 6 λύκεια μετὰ 92 καθηγητῶν καὶ 1487 μαθητῶν, ἐν οἷς 268 ὑπότροφοι.

θ) 8 φροντιστήρια, ἔχοντα 91 καθηγητὰς καὶ 1563 φοιτητὰς, ὧν 699 ὑπότροφοι.

ι) 2 νομικαὶ σχολαὶ (ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ἰασίῳ) μετὰ 17 καθηγητῶν καὶ 240 φοιτητῶν· 2 σχολαὶ τῶν ἐπιστημῶν μετὰ 15 καθηγητῶν καὶ 55 φοιτητῶν· 2 τῆς φιλολογίας μετὰ 12 καθηγητῶν καὶ 62 φοιτητῶν, ἐν οἷς 26 ἐπὶ διδάκτροις. 1 τῆς ἱατρικῆς, ἔχουσα 10 καθηγητὰς καὶ 162 φοιτητὰς, ὧν ὑπότροφοι.

ια) 2 σχολαὶ τῆς καλλιτεχνίας μετὰ 11 καθηγητῶν καὶ 57 φοιτητῶν, ὧν 10 ὑπότροφοι.

ιβ) σχολαὶ τῆς μουσικῆς, ἔχουσαι 16 καθηγητὰς καὶ 184 μαθητὰς, ὧν 16 κοράσια.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνωτέρω ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων συντηροῦνται τῇ δαπάνῃ τοῦ κράτους, τινὰ δὲ ὑπὸ τῶν δήμων ἢ τῶν κοινοτήτων.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ Ῥωμανικὴ κυβέρνησις διατηρεῖ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Ἠπειρῷ 6 σχολεῖα καὶ 1 ἐν Σιλιστρίᾳ. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ἀριθμοῦσι 300—400 μαθητὰς. Διατηρεῖ ὡσαύτως 30 ὑποτρόφους ἐν τῇ λεγομένῃ μακεδονο-Ῥωμανικῇ Σχολῇ.

(«Ἐνωσις» Βραίλας.)

Αἱ ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΑΙ ΗΜΕΡΑΙ. «Ἄς μὴ θρηνῶμεν διὰ τὰς παρελθούσας ἡμέρας. Ὁ πέπλος τῆς δυστυχίας τὰς περιεκλύπτει· διέρρευσαν ἐν ὁδύναις καὶ ἐμαράνθησαν ἐν ἀνησυχίαις. Σπανιώταται καὶ βραχεῖαι ἦσαν αἱ τέρψεις τῶν, συνεχεῖς καὶ μακραὶ αἱ πικρίαι τῶν. Ἢδη δὲ, ὁπότε πλέον ἐξηφανίσθησαν, ἄς ἀσπασθῶμεν τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἡμῖν προσειδιῶν!»

«Προσηλώθημεν εἰς μειδιώσας ἐλπίδας, συνελάβομεν σχέδια εὐτυχῆ. Ἐπιστεύομεν εἰς τὰ ὄνειρα ἡμῶν μέχρις οὗτου ἐξηφανίσθησαν. Ὁ πλοῦτος ἡμῶν ἀνελύθη ἐντὸς τῶν ἡμετέρων χειρῶν ὡς χιών, καὶ ὁ δρόμος, ὃν διετρέχομεν διεξέφυγεν ὀλισθήσας ὑπὸ τοῦς πόδας ἡμῶν ὡς τις ἄμμος κινητῇ. Πλὴν ὑπολείπεται ἡμῖν εἰσέτι ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ τιμὴ, ἡ λάμπουσα τιμὴ καὶ ἡ ἀλήθεια».

αἰ! ἄς μὴ ἀπελπιζώμεθα ἐνόςῳ οἱ ποιηταὶ ἐκτυλίττωσιν εἰς τὰ βλέμματα ἡμῶν τὰς δέλτους τῶν ὑψηλῶν τῶν ἐμπνεύσεων, ἐνόςῳ ἐφωδιασμένοι διὰ θησαυροῦ ἀπείρως πολυτιμοτέρου τοῦ χρυσοῦ ἐμπορῶμεν νὰ συζῶμεν ἐν πνεύματι μετὰ τῶν μαρτύρων καὶ ἡρώων τῶν ἀρχαίων αἰώνων, ἐνόςῳ ἡ ἀνθρωπότης ἀντηχῇ εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν τόσον μεγάλαις ἀλθείαις, καὶ εἰς τὰς καρδίας τόσον γλυκεῖαι καὶ θελξικάρδιον μουσικῇν».

Ω! ἄς μὴ ἀπελπιζώμεθα ἐνόςῳ ἐμπορῶμεν ἐλευθέρως νὰ θεωρῶμεν τοὺς οὐρανοὺς, τὴν γῆν, τὰ κύματα. Ἐνόςῳ ὁ ἥλιος ἐγείρῃ ἐν ἡμῖν λεπτὸν αἶσθημα χαρᾶς καὶ οἱ ἀστέρες σπινθηρίζωσιν εἰς τὸν οὐράνιον θόλον κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός. Ἐνόςῳ αἱ ἀρμονίαι τῆς φύσεως ζωπυρῶσιν, ἐξάπτωσιν, ἐνθουσιάζωσι τὸ πνεῦμα ἡμῶν!»

«Ἄς μὴ ἀφιερώμεν ἀνωφελεῖς, ματαίας λύπαις εἰς ἐξαλειφθείσας πλέον σκηνάς, εἰς μὴ ὑπαρχούσας πλέον ἡμέρας. Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν προσηλωμένων εἰς τῆς ἐλπίδος τὸ ἀνθοφόρον κἀνιστρον καὶ μετὰ σταθερᾶς πεποιθήσεως, ὑπὸ κἀνεὸς μὴ κλονουμένης ὁνείρου, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ τύχη σκληρὰ δειχθῇ πρὸς ἡμᾶς, ἄς παραιτήσωμεν ὀπισθεν ἡμῶν τὸ παρελθὸν καὶ ἄς ἀφορῶμεν πρὸς τὸ μέλλον!»

Φ. Α. Ο.

(Ἐκ τῆς Γαλλικῆς)

(Sargent) ¹⁾.

¹⁾ Ποιητὴς Ἀμερικανὸς, γεννηθεὶς τὸ 1816, συγγραφεὺς πλείστων δραματικῶν ἔργων ἀρκούντως εὐδοκίμων.